

Beleidsregels inning eigen bijdrage ontheemden Oekraïne gemeente Alkmaar

Het college van burgemeester en wethouders besluit:

gelet op

- titel 4.3 van de Algemene wet bestuursrecht;
- artikel 3, lid 2 van de Tijdelijke wet opvang ontheemden Oekraïne en artikel 8 van de Regeling opvang ontheemden Oekraïne;

overwegende dat:

het college van burgemeester en wethouders het wenselijk vindt om aan te geven in welke situaties en onder welke voorwaarden aan ontheemden uit Oekraïne een eigen bijdrage wordt opgelegd;

het daarom wenselijk is om beleidsregels vast te stellen over de uitvoering van de voornoemde wettelijke voorschriften.

Besluit

vast te stellen de beleidsregels inning eigen bijdrage ontheemden Oekraïne gemeente Alkmaar

Beleidsregels Inning eigen bijdrage ontheemden Oekraïne gemeente Alkmaar

Artikel 1 Begripsbepalingen

In deze beleidsregels wordt verstaan onder:

- Awb: Algemene wet bestuursrecht.
- Eigen bijdrage: de eigen bijdrage zoals genoemd in artikel 7 lid 4 en artikel 8 in de Regeling, bedoeld voor de kosten van gas, water, elektra en locatiebegeleiding (exploitatiekosten) bij verblijf in een gemeentelijke opvanglocatie.
- Inning eigen bijdrage: de wijze van inning van de eigen bijdrage.
- Echtgenoten of aan gehuwden gelijkgestelden: gehuwden of partners met een geregistreerd partnerschap alsook ontheemden die een partnerschap hebben onder de volgende voorwaarden:
 - De betrokken personen zijn als stel geregistreerd in het bewonersregistratiesysteem, en/of
 - Die samen een kamer bewonen, en/of
 - Die zich naar feitelijke omstandigheden gedragen als een gezin.
- Gemeentelijke opvanglocatie (GOO): een opvangvoorziening zoals bedoeld in artikel 1 sub h van de Regeling.
- Gezinsleden: een gezin zoals bedoeld in artikel 1 sub g van de Regeling.
- Leefgeld: een maandelijks financiële toelage ten behoeve van voedsel, kleding en andere persoonlijke uitgaven, tenzij de ontheemde inkomsten uit arbeid of een loondervingsuitkering heeft.
- Inkomen: inkomen uit arbeid, in binnen- en buitenland, inkomen uit loondervingsuitkering of op grond van de toeslagenwet.
- Ontheemde: de vreemdeling die tijdelijke bescherming geniet als bedoeld in artikel 1 van de Vreemdelingenwet 2000, omdat hij onder de reikwijdte valt van het Uitvoeringsbesluit (EU) 2022/382 van de Raad van 4 maart 2022 tot vaststelling van het bestaan van een massale toestroom van ontheemden uit Oekraïne in de zin van artikel 5 van Richtlijn 2001/55/EG, en tot invoering van tijdelijke bescherming naar aanleiding daarvan, of een verlenging daarvan.
- Regeling: de Regeling opvang ontheemden Oekraïne (RooO).
- Wet: Tijdelijke wet opvang ontheemden Oekraïne (TooO).

Artikel 2 Werkingssfeer beleidsregels

De werkingssfeer van deze beleidsregels is beperkt tot de ontheemden binnen de gemeente Alkmaar.

Artikel 3 Doelgroep

Deze beleidsregels gelden voor meerderjarige ontheemden uit Oekraïne die onder toepassingsbereik van de wet vallen en die in een gemeentelijke opvanglocatie binnen de gemeente Alkmaar verblijven.

Artikel 4 Eigen bijdrage

- Met ingang van 1 juli 2024 bestaat er een wettelijke verplichting tot het betalen van een bijdrage voor gas, water en elektra voor de opvang in een gemeentelijke opvanglocatie (GOO).

2. Met ingang van 1 januari 2025 is de ontheemde, alsmede diens meerderjarig gezinslid, verblijvend in de gemeentelijke opvanglocatie binnen de gemeente Alkmaar bijdrageplichtig.
3. De eigen bijdrage geldt voor:
 - a. ontheemden met inkomsten uit arbeid, in binnen-of buitenland. Meerderjarige kinderen worden gezien als aparte meerderjarige ontheemde.
 - b. ontheemden die een loondervingsuitkering of toeslag op grond van de Toeslagenwet ontvangen.
 - c. ontheemden die gedurende twee weken niet hebben voldaan aan verzoeken van het college om informatie te verstrekken over inkomsten en gezinssamenstelling.
 - d. ontheemden die inkomsten verborgen hebben gehouden en daardoor ten onrechte van de verstrekkingen gebruik hebben gemaakt.
4. Voor het inkomen zoals bedoeld onder lid 1, sub a en b geldt een inkomensgrens van 115% voor de eigen bijdrage. Na het innen van de eigen bijdrage houdt een ontheemde tenminste een inkomen over dat gelijk is aan 115% van de van toepassing zijnde leefgeldnorm. Als het inkomen door het heffen van de eigen bijdrage onder de 115% van de van toepassing zijnde leefgeldnorm uitkomt, wordt er geen eigen bijdrage gevraagd.

Artikel 5 Hoogte eigen bijdrage

Op grond van de regeling is de hoogte van de eigen bijdrage voor gas, water en elektra € 244,22 per maand per meerderjarige ontheemde en diens meerjarige gezinslid tot een maximum van € 488,44. De hierboven genoemde bedragen worden aangepast, overeenkomstig de door het Rijk vastgestelde indexeringen of wijzigingen. Voor deze aanpassingen zijn geen vaste momenten bepaald.

Artikel 6 Richtlijnen voor de inning van de eigen bijdrage

1. Het bestuursorgaan stelt vast dat meerderjarige ontheemden binnen twee weken na een wijziging in de gezins- en/of huisvestingssamenstelling, het inkomen en overige wijzigingen, het daarvoor bedoelde wijzigingsformulier indienen.
2. De eigen bijdrage wordt maandelijks opgelegd, met ingang van de eerstvolgende maand volgend op de maand waarin de wijziging zich heeft voorgedaan, over de voorafgaande kalendermaand.
3. De eigen bijdrage kan met terugwerkende kracht, uiterlijk tot de datum inwerkingtreding van deze beleidsregels, worden opgelegd wanneer niet wordt voldaan aan de inlichtingenplicht zoals bedoeld onder artikel 4, lid 3 sub c en d.
4. Indien de ontheemde de opgelegde eigen bijdrage niet (meer) betaalt, wordt een betalingsherinnering verstuurd en zo nodig een aanmaning. Als de ontheemde de eigen bijdrage niet betaalt, kan de vordering overgedragen worden aan een (gerechts)deurwaarder. De kosten die hieraan verbonden zijn komen voor rekening van de ontheemde.

Artikel 7 Richtlijn voor de inlichtingenplicht

Het bestuursorgaan stelt vast dat meerderjarige ontheemden onverwijld uit eigen beweging, dan wel uiterlijk binnen twee weken nadat het college heeft verzocht om inlichtingen, mededeling doen over het inkomen of de gezinssamenstelling.

Artikel 8 Onevenredig nadeel

1. Indien na aftrek van de eigen bijdrage blijkt dat de ontheemde een besteedbaar inkomen heeft dat lager is dan het leefgeld dat zou zijn verstrekt als er geen sprake was van inkomsten, kan er sprake zijn van onevenredig nadeel.
2. Het college onderzoekt of er sprake is van onevenredig nadeel na ontvangst van een door de ontheemde ingediende zienswijze.

Artikel 9 Hardheidsclausule

Het college kan in bijzondere en dringende gevallen een artikel of artikelen van deze beleidsregels buiten toepassing laten of daarvan afwijken voor zover toepassing ervan als dit, gelet op het belang van de belanghebbende, leidt tot onbillijkheid van overwegende aard.

Artikel 10 Inwerkingtreding

Deze beleidsregels treden in werking op de dag na bekendmaking in het Gemeenteblad.

Deze beleidsregels worden aangehaald als:

Beleidsregels Inning eigen bijdrage ontheemden Oekraïne gemeente Alkmaar

Vastgesteld in de vergadering van burgemeester en wethouders van Alkmaar van 9 december 2025

mw. drs. A.M.C.G. (Anja) Schouten, burgemeester

dhr. R.M. (Robert) Reus, gemeentesecretaris

Algemene toelichting

Per 1 juli 2024 is de Regeling opvang ontheemden Oekraïne (RooO) gewijzigd. Een belangrijke wijziging is de verplichting om maandelijks een eigen bijdrage voor de kosten van gas, water en elektra (GWE) te innen. Per gezin wordt maximaal twee keer de eigen bijdrage GWE geïnd. Daarnaast worden kosten in rekening gebracht wanneer de opvanglocatie ook in maaltijden voorziet. De opvanglocatie binnen de gemeente Alkmaar voorziet niet in de catering. Dit onderdeel wordt dan ook buiten beschouwing gelaten in deze beleidsregels. Door de inning van de eigen bijdrage voor gas, water, elektra en locatie-begeleiding (exploitatiekosten) bij bewoners van de gemeentelijke opvanglocaties wordt beter aangesloten bij de inkomenssituatie van andere bewoners van de gemeente. Het uitgangspunt van de eigen bijdrage is dat ontheemden die een toereikend inkomen verdienen meebetalen aan de kosten van de opvang. Dat is ook het uitgangspunt van de Regeling verstrekkingen Asielzoekers (RvA). Als iemand voldoende inkomen heeft wordt de ondersteuning vanuit overheid verminderd of stopgezet.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1

Alle begrippen die in deze beleidsregels worden gebruikt en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Regeling opvang ontheemden Oekraïne (RooO), de Tijdelijke Wet opvang ontheemden Oekraïne dan wel de Algemene wet bestuursrecht (Awb).

Artikel 2

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 3

Deze beleidsregels gelden voor meerderjarige ontheemden uit Oekraïne verblijvend in de gemeentelijke opvang. Deze beleidsregels zijn niet van toepassing op de ontheemden die in de particuliere opvang verblijven dan wel zelfstandige woonruimte hebben. De minderjarige ontheemde behoort tot het gezin en is in het kader van deze beleidsregels derhalve geen zelfstandig subject. Dit verandert wanneer en zodra de minderjarige de 18 jarige leeftijd bereikt en inkomsten zoals bedoeld in deze beleidsregels heeft.

Artikel 4

De eigen bijdrage wordt opgelegd met ingang van de eerstvolgende maand volgend op de wijziging. Dit houdt in dat we terugkijken naar de voorgaande maand om te bepalen of de ontheemde een bijdrage moet betalen. Wanneer de ontheemde bijvoorbeeld in januari start met werken en voldoende inkomen heeft, dan wordt de eigen bijdrage met ingang van 1 februari opgelegd over de maand januari.

Onder inkomen uit loondervingsuitkering wordt bedoeld: een uitkering op grond van de Werkloosheidswet, de Ziektewet, de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen, de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering en de Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen, als ook een uitkering of inkomensvoorziening op grond van de Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten, op grond van hoofdstuk 3, afdeling 2, paragraaf 1 van de Wet arbeid en zorg aan de werknemer of de gelijkgestelde, bedoeld in artikel 3:6, eerst lid van die wet, de Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening militairen en de Wet inkomensvoorziening oudere werklozen. We hanteren het uitgangspunt 'werken loont' analoog aan de vrijlatingsbepalingen zoals in de Participatiewet (in balans). Na het opleggen van de eigen bijdrage dient de ontheemde altijd te beschikken over tenminste een inkomen van 115% van de van toepassing zijnde leefgeldnorm zoals in de RooO gehanteerd wordt.

Artikel 5

Dit artikel regelt de hoogte van de eigen bijdrage. Dit bedrag volgt uit de artikel 3, lid 2 van de Tijdelijke wet in samenhang met de artikelen 7, lid 4 en 8 van de regeling. Eventuele periodieke wijzigingen in de hoogte van de eigen bijdrage zijn van toepassing.

Artikel 6

Aan de ontheemde wordt een wijzigingsformulier uitgereikt. In het kader van de inlichtingenplicht dient de ontheemde wijzigingen die van invloed kunnen zijn uit eigen beweging te melden. Het college kan zelfstandig gegevens opvragen die van belang zijn in de context van deze beleidsregels. Aan het niet of niet tijdig overleggen van gevraagde gegevens, kunnen gevolgen worden verbonden. De eigen bijdrage wordt in beginsel opgelegd met ingang van de eerstvolgende maand volgend op de wijziging. Hiervan kan worden afgeweken wanneer de ontheemde niet uit eigen beweging gegevens overlegt dan wel niet of niet tijdig reageert op informatieverzoeken.

Artikel 7

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 8

Onevenredige benadeling hangt samen met het juridische evenredigheidsbeginsel. Artikel 3:4 Awb bepaalt dat het bestuursorgaan bij het nemen van een besluit de belangen van de betrokkene en de met het oog op het te nemen besluit in aanmerking te nemen belangen van derden afweegt. De eigen bijdrage is bedoeld om de verstrekkingen aan ontheemden in evenwicht te brengen zodat deze in hun elementaire levensbehoeften kunnen voorzien, met de inkomsten die zij genieten uit arbeid. Bij de toetsing aan het proportionaliteitsbeginsel (algemene beginsel van behoorlijk bestuur) wordt gekeken naar geschiktheid, subsidiariteit en noodzakelijkheid van de maatregel.

Artikel 9

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.